

ANAITASUNA

249. zenb.

1973.eko otsailaren 15ekoa

Pelota, 4 - 1.º - Bilbao-5
Tel. 23 74 49 - Apart. 495

1972. URTEKO EUSKARAZKO LIBURUAK

1972. urte hau, UNESCOren Nazioarteko Liburu Urtea hain zuzen. Hala ere, iragan* den urte honek euskarazko liburuei ez die ikararik eragin. Ez dira gehitu, ez guttitu; ez hobetu, ez gaizkitu. Euskarazko liburugintzak lehengo martxa berean jarraitzen du.

Hobeto esan, 1970.ean astero liburu bat argitaratzera heldu zen eta ordutik maila berean jarraitzen du, astero liburu bat argitaratuz. Euskara-erdaraz egindako liburuak ere kontuan hartzen ditugu (hauetakoak gutti batzuk* besterik ez dira). Baina, lehenagoko urteetan esan bezala, ikastoletako ikastaroetarako argitaratzen diren liburuxkak eta, ez ditugu haintzat hartu —lan ederrik betetzen badute ere—, gainerako literatur eta jakintza lanen mugimendua agertu nahi dugulako.

Aurtengo 56 liburuok ere ez dute dena osatuko, urtero bezala bat edo beste kanpoan geldituko zaigulako. Denak jaso* ahal izatea ez baita hain erraza.

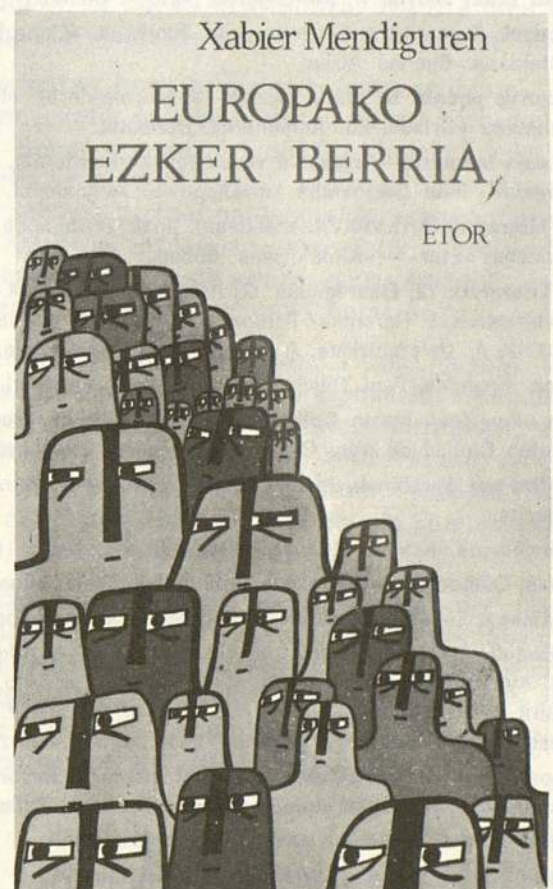
Ihaz huts egindakoen artean daude K. Enbeitaren **Gure Urretxindorra**, Buenos Airesko «Ekin»ek argitaratua, eta J. M. de Arratia-ren **Cancionero popular del País Vasco** ren III eta IV. tomoak (euskara-erdaraz baitaude). Eta beste huts bat zen, garaiz eskuratu ezinez, Bilboko Lasalle-tarren liburuxka hari eman niõn titulua, **Euskal Literaturaren Historia** izan behar zuena.

Aurten, ihaz baino bi liburu guttiago argitaratu dira.

Saiakera lanek hartzen dute goi maila, azken urteetan bezala. Harrigarria bada ere, euskarak hartarako edo besterako balio duen ala ez ari diren artean, euskal idazleak pentsamenduzko lanei atxikiak* doaz, ekintzaz kezkatu-rik, lan eta lan, alorrik* nekezenean gehienbat, pentsamendu-gogoetan.

Gaurko Euskal Herrian, egungo problematikaren kezka biziari buruz, euskaraz erdaraz baino liburu interesantegoak argitaratzen dira; eta hau du batez ere gaurko euskal literaturak bere alderik hoberena. Zenbait urtetan maila honi eusten bazaio, euskarazko literatura indartzera eta nortasun berezi batez jabetzera doa.

Holakoetan maiz* gertatzen den bezala, ba ditu bere bernetiko kontra-indarrak ere. Mutur bateko eta besteko integrismoak ere inoiz baino biziago daude; eta honek ere bere alde onak eta txarrak ditu. Arriskugarriak bategi ere.

Mitoak puskatu nahirik, mitogintzan ari direnak ere ba ditugu. Hauk* ere, desarroiloak berekin izaten dituenak dira. Bestelako itsukeriak ere ez zaizkigu falta. Oraindik ba dira uste dutenak, orain hirurehun urte bezala ez dela inoiz idatzi; eta handiagoak esaten dira, mende* honen hasieran bezala inoiz ez dela idatzi segurtatu nahi denean. Gure eritziz, gaiak, berau erabiltzeko erak eta estilistikak asko jokutzen du kontu honetan; eta garai guztietan izan direla esango nuke idazle onak eta txarrak, batez ere euskara erabiltzeko eraz. Kontu honetan, garai batekoari atxikirik* edo itsuturik bizitzea da kaltegarriena.

Euskara atseginaren aldetik libururik hautatu nahi bada, 1972.ean ba da zer hauta.* Onak asko izanik, ez zaigu ongi iduritzen liburu soil bat hautatzerik. Uste okerra mantendu nahi dutenek, argi dago gaurko libururik ez dutela irakurtzen, zeren* ba da gaur ere idazle eredugarri-rik; eta, lehendik izena harturik zutenak alde batera utzi-

1792. Urteko Euskerazko Liburuak

rik, Xabier Mendiguren adibidez aipatzea aski* genuke. Eta hau ez da eredu* bakarra, iragan den urte honetan.

Ba dakigu, idazle berri eta trakets asko ditugula; baina bai eta beste asko ugari eta onak, eta ekintzaren ihardu-nean hobetuko direnak ere.

JUAN SAN MARTIN

1972. URTEKO EUSKARAZKO LIBURUEN ZERRENDA

- Axular, Mendea, gizona, liburua**, Luis Villasante. «Jakín». Arantzazu-Oinati.
- Behin batean**, X. Kintana. «Lur». Donostia.
- Bigarren Atalak**, Bitaña. «Kuliska sorta». Ed. Itxaropena. Zarautz.
- Biziarren erroetan**, Joan Inazio Goikoetxea «Gaztelu». Col. Premios Literarios. Ciudad de Irún. Caja de Ahorros Provincial de Guipúzcoa. Donostia.
- Diálogos euskéricos (Jolasak eta Berbaldijak)**, A. Pascual Iturriaga eta J. A. de Uriarte. La Gran Enciclopedia Vasca. Bilbao.
- Erljioa hauzipean**, Elkar-lanean, J. Arregi, E. Osa, J. Azurmendi, Larresoro, J. M. Torrealday, P. Xarriton. «Jakín sorta». Arantzazu-Oinati.
- Europako ezker berria**, X. Mendiguren. «Etor». Bilbao.
- Euskaldunak Argentina'n**, Erramun Joxe Zubillaga. «Ekin» Euskal Argitaldaria. Buenos Aires.
- Euskaldunak poema ta olerki guziak** (euskera-erdera), Nikolas Ormaetxea «Orixe». Ed. Auñamendi. Donostia.
- Euskal esku-langintza—Artesanía vasca** (euskera-erderaz), III eta IV, tomoak, Juan Garmendia Larrañaga. E. Auñamendi. Donostia.
- Euskal Literatura -I** (XVI-XVII. mendeak), Joxe Erzibengoa eta Patxi Ezkiaga. «Etor» — «Kimu» saila. Bilbao.
- Euskal Literatura 72**, Elkar-lanean, G. Aresti, B. Atxaga, M. Azurmendi-Intxausti, L. Haranburu-Altuna, X. Kintana, A. Lertxundi, I. Sarasola, A. Urretabizkaia, A. Zelaieta. «Lur». Donostia.
- Fedearen dinamika**, Paul Tillich. «Jakín». Arantzazu-Oinati.
- Gauean oihu**, Joan Inazio Goikoetxea «Gaztelu». Col. Premios Literarios Ciudad de Irún. C. A. P. de Guipúzcoa. Donostia.
- Gaztibelza-ren karabinak**, Izenik gabeko eskutitza. «Gure Herria». Baiona.
- Giza zirriborroa**, Kaxildo Alkorta. «Etor». Bilbao.
- Gogoetan**, Olabeaga'tar Iñaki. San Antongo katekesia. Bilbao.
- Gora Jainkoa**, Euskalerriko Liturgi batzordea. Izarra. Donostia.
- Gure Ikastola**, Elkar-lanean, J. A. Aduriz, I. Aizpurua, A. Allur, J. Ansa, S. Ayestaran, M. E. Errezola, C. Esteva, F. Garitano, L. Haranburu, J. Intxausti, I. Laspiur, A. Lertxundi, E. Osa, P. Pla, J. M. Satrustegi, I. Urbieto, J. Urrutia. «Jakín sorta». Arantzazu-Oinati.
- Haurtxoa: Zigoinak Paristik ekarria ote?**, Kozicharow-Sartori (Dionisio Amundarainek euskaratua). Ediciones Paulinas. Zalla (Bizkaia).
- Herriaren lekuko**, R. Arregi. «Jakín». Arantzazu-Oinati.
- Hizkuntza eta pentsakera**, Larresoro. «Etor». Bilbao.
- Industria-herri baten azterketa, Arrasate eta bere etorkizuna**, Siadeco. «Etor», Bilbao.
- Iraultzaren hildotik**, Joseba Intxausti. «Jakín». Arantzazu-Oinati.
- Itzal gorria**, Dominique Peillen. «Kuliska sorta». Ed. Itxaropena. Zarautz.
- Izadiaren gauza harrigarriak**, Rutherford Platt-ek moldatua Walt Disney-ren Estudioetan (S. Garmendiak euskaratua). Col. Walt Disney. Ed. Gaisa, S. L. Valencia — Donostia.
- Juan Ignacio de Iztueta** (euskara-erdaraz), Jabier Aranburu. Caja de Ahorros Provincial de Guipúzcoa. Donostia.
- Kandido**, Voltaire (Ibon Sarasolak euskaratua). «Lur». Donostia.
- Kardaberaz Aitari omenaldia**. «Kardaberaz bilduma — 1». Donostia.
- Kolakowski**, J. Arregi eta J. Azurmendi. «Jakín». Arantzazu-Oinati.
- Lan hautatuak**, Joannes Etxeberri (X. Kintanak moldatuak). «Lur». Donostia.
- Lehen euskal gizona**, J. M. Barandiaran. «Lur». Donostia.
- «Maitena»** (Pastoral lírica vasca en dos actos), Etienne Decrept. La Gran Enciclopedia Vasca. Bilbao.
- Mañex Etchamendy bertsularia** (1873-1960), Piarres Lafitte. «Auspoa». Tolosa.

Martín Fierro — Matxín Burdín, José Hernández (Iakakortaxarena'tar Txominek euskaratua), Luis Beltrán Sola-ren irudiek. «Ekin». Buenos Aires.

Marx eta Nazioa (I. Bizitza eta teoria), Gotzon M. Garate. «Etor». Bilbao.

Mitxelenaren idazlan hautatuak (P. Altunak hatatuak eta ohar-iruzkiak). «Etor». Bilbao.

Mundu berdearen gauza harrigarriak, Th. Van Leeuwen (Larresorok euskaratua). Col. Walt Disney. Ed. Gaisa, S. L. Valencia-Donostia.

Nere olerki txorta, Albizuneko Balendiñe. Itxaropena. Zarautz.

Neurritzia, Luis Egia. «Kardaberaz bilduma - 2». Gasteiz.

Nora naramazue, Xabier Gereño. «Lur». Donostia.

Novela berria Hego-Amerikan, Mikel Lasa. «Etor». Bilbao.

On egiñaren obaria, Ugarte'tar Martin. «Kulista sorta». Itxaropena. Zarautz.

Pedagogia eta Gizartea, Eusebio Osa. «Lur». Donostia.

Pedagogia ikastaroa, Rosa Sensat. (Larresorok euskaratua). Donostia.

Pio Baroja. Bere ehunurteburuan, 1872-1972, Elkar-lanean, J. Caro-Baroja, G. Goenaga, Harzabal, A. Lertxundi, X. Lete, J. San Martin. «Etor». Bilbao.

Sortu zaizkidanak, I. Eizmendi «Basarri», «Auspoa». Tolosa.

Sozialismoaren aurrera-bidea utopiatik zientziara, F. Engels. «Lur». Donostia.

Txolintxu, J. M. Etxaburu «Kamñazpi». «Edili». Donostia.

Txorien gauza harrigarriak, Han Rensenbrink (J. F. Setienek euskaratua). Col. Walt Disney. Ed. Gaisa, S. L. Valencia-Donostia.

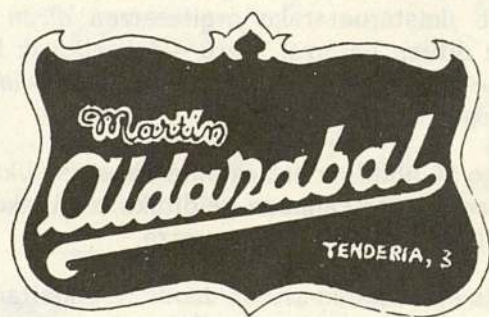
Xenpelar-saria, 1972, Bertsolariak. «Auspoa». Tolosa.

Zabiltzate maitasunean - Ambulate in dilectione (Batikano II-garren batzar-agiriak), VI Paulus (J. A. Etxebarriak euskaratua). Bilbao.

Zenbait hitzaldi, L. Mitxelena. «Etor». Bilbao.

Zezenak errepublikan, Jean Hiriart-Urruty (Antologia biltzaile, P. Lafitte). «Jakín». Arantzazu-Oinati.

Zorion baten zainak, Gorka Trintxerpe. «Etor». Bilbao.

Emakume, gizezko eta umeen jantziak

Oihal, izare eta etxean behar diren gainerakoak

Bai emakume eta bai gizezkoentzako jantzi aukeratuenak, azken modara eginak

HURI ZAHARRA

“Casco Viejo”

BILBO